

Længere levetid udtynder en pensionsmillion

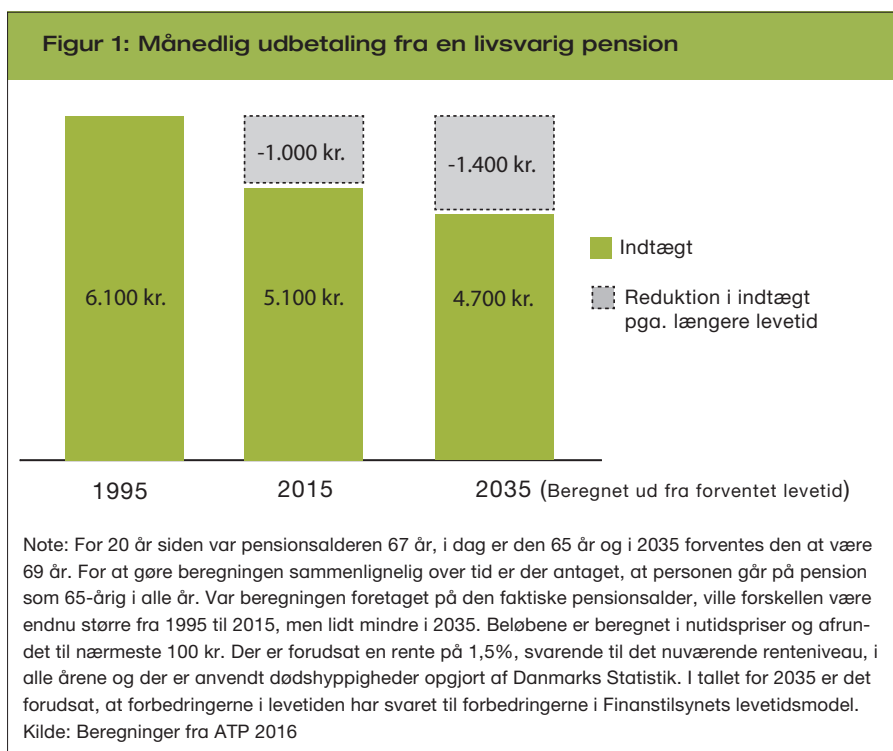
En pensionsopsparing på en million kroner giver i dag en nybagt pensionist færre penge om måneden i forhold til, hvad en pensionist for 20 år siden oplevede, når han eller hun gik på pension.

Det har stor betydning for kommende pensionister, fordi det er de løbende pensionsudbetalinger – og ikke pensionsopsparingsens størrelse – der er helt afgørende for pensionisternes levestandard.

En 65-årig med en million kroner i opsparing vil i dag få i omegnen af 5.100 kr. om måneden resten af livet, hvis pengene går til en livsvarig pension. Det er markant mindre, end en 65-årig i 1995 med en tilsvarende opsparing fik. Som det fremgår af figur 1, fik vedkommende dengang en femtedel mere, nemlig en månedlig ydelse på 6.100 kr. Fortsætter levetiden med at stige som forventet vil den månedlige ydelse falde yderligere til 4.700 kr. i 2035.

Forklaringen er, viser en analyse fra ATP, at vi, i forhold til tidligere, lever længere og at denne tendens ser ud til at fortsætte.

Udsigten til et længere liv i forhold til for 20 år siden vil de færreste nok brokke sig over. Men i forhold til pensionen be-

Nutidens pensionisters penge skal strække længere i forhold til for 20 år siden og derfor giver en million kroner i opsparing i dag en meget mindre månedlig ydelse i forhold til tidligere.

tyder det, at pengene skal strække længere – de skal fordeles ud over flere år. I 2015 var den gennemsnitlige restlevetid for en 65-årig 19 år. Der er tale om et gennemsnit, da kvinder lever længere og mænd kortere. Tilbage i 1995 var en 65-årige gennemsnitlige restlevetid

noget lavere, nemlig i gennemsnit knap 16 år. Forskellen er altså over tre år, og omregnet til måneder betyder det, at pensionsopsparingen for en 65-årig nu i gennemsnit skal udbetales i ca. 230 måneder i stedet for, som i 1995, i omkring 190 måneder. I 2035 forventes den

gennemsnitlige restlevetid for en 65-årig at være steget yderligere til 21 år, svarende til ca. 250 måneder.

Tager man også højde for, at renteniveauet i dag er meget lavere end for 20 år siden, bliver forskellen i det månedlige udbetalte beløb endnu større. Imens den enkelte er pensionist, bliver den del af pensionen, der endnu ikke er udbetalt, nemlig investeret og dermed forrentet. Dette vil for de fleste betyde, at udbetalingen løbende kan forhøjes. Men med en lavere rente vil der komme mindre ud af investeringen og dermed forventeligt en mindre løbende forhøjelse af udbetalingen.

Levetiden er steget i årtier

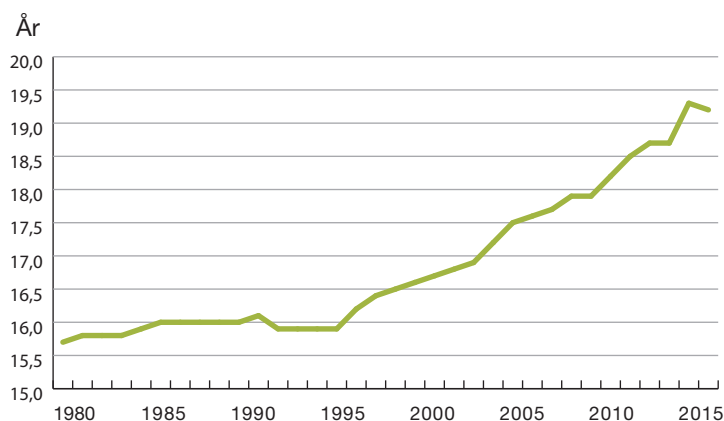
Levetiden stiger. Det har den gjort i mange år, men den er ikke steget lige meget i alle perioder. Som man kan se af figur 2 var levetidsudviklingen næsten flad i en periode i 80'erne frem til midt i 90'erne. I de seneste 20 år har der til gengæld været en meget markant stigning i levetiden på i gennemsnit to måneder om året. En levetidsstigning, som den der er oplevet, giver naturligt en forventning om yderligere stigninger i fremtiden.

Når et pensionselskab skal beregne, hvor meget den 65-årige kan få i livsvarig pension, må selskabet altså tage højde for, at der også kommer levetidsforbedringer i fremtiden. Når den 65-årige pensionist om 10 år er 75 år gammel, må man forvente, at han eller hun har en længere forventet levealder end en 75-årig i dag. Indregner man også disse forbedringer, vil den resterende levetid altså reelt være højere end de nævnte 19 år. Og det er den resterende levetid med de forventede fremtidige forbedringer, som ligger til grund for, hvor meget en pensionsmillion kan veksles til i månedlig udbetaling resten livet.

Længere levetid påvirker alle livsvarige pensioner

Der er forskel på, hvordan den længere

Figur 2: Observeret levetid for en 65-årig (gennemsnit af begge køn)

Note: Restlevetider i figuren er fra Danmarks Statistik og dækker hele befolkningen. Hvis man alene ser på den del af befolkningen, som har en pensionsordning, er den forventede restlevetid omkring 2 år højere, hvilket altså vil reducere pensionernes størrelse yderligere.

Kilde: Danmarks Statistik

Levetiden stiger år for år. Siden 1995 er levetiden steget markant med næsten 2 måneder per år. I lyset af den stigende levetid har Folketinget vedtaget at øge pensionsalderen. I dag er folkepensionsalderen 65 år, men frem mod 2022 vil den gradvist blive sat op til 67 år og i 2030 sættes den yderligere op til 68 år.

levetid påvirker pensionen alt efter om pensionisten får sin udbetaling fra et såkaldt gennemsnitsrenteprodukt eller et markedsrenteprodukt.

Med et gennemsnitsrenteprodukt er pensionisten garanteret at få udbetalt et på forhånd fastsat beløb fra pensionsalderen. På tidspunktet, hvor beløbet er fastsat, er det beregnet ud fra en række forudsætninger om rente og levetid. Samtidig sker det med en forventning om, at det vil være muligt løbende at forhøje pensionsudbetalingen. Når levetiden stiger vil der ikke længere være mulighed for at øge pensionsudbetalingen i samme omfang.

Med et markedsrenteprodukt er pensionisten som udgangspunkt ikke garanteret at få et bestemt beløb udbetalt fra pensionsalderen. Pensionsindbetalingerne går ind på et depot, som bliver forrentet med afkastet fra de investerede midler. For mange pensionister er det rart at vide, hvor meget de kan forven-

te at få udbetalt hver måned som pensionist. Derfor tilbyder nogle pensionselskaber markedsrenteprodukter, hvor man kan købe sig til en garanteret udbetaling, når man nærmer sig pensions-tidspunktet. Og det er i forbindelse med denne "konvertering" fra pensionsopsparing til løbende udbetalinger, at levetid (og rente) har meget stor betydning. Så jo mere levetiden er steget desto mindre løbende udbetaling.

Fælles for begge typer af produkter er altså, at regningen for stigende levetid bliver betalt i form af lavere månedlige udbetalinger til pensionisten. De kommende pensionister kan altså forvente at få flere år på pension, men til gengæld en lavere månedlig indtægt i alderdommen. Alternativet er selvfølgelig at gå senere på pension. Det betyder flere opsparingsår, og at den månedlige udbetaling bliver forhøjet, fordi den så ikke skal strækkes i helt så mange år.

